

ŽIVČEVJE = organski sistem s katerim sprejemamo informacije iz okolja in iz naše notranjosti, jih tolmačimo in se odzivamo. Imamo čutila

Živčni sistem

- CENTRALNI (najbolj pomemben)
- VEGETATIVNI
- PERIFERNI

Centralni živčni sistem sestavljajo možgani in hrbtenjača. **Možgani** so sedež naše osebnosti. V možganih se nahajajo številni možganski centri (senzorični, motorični)

MOŽGANI – možganska skorja (ta loči človeka od ostalega živalskega sveta) in deli pod skorjo
Možgansko skorjo delimo na 2 polovici LEVA (centri ta logične funkcije) in DESNA (centri za intuitivne čustvene funkcije) ← velja ta desničarje
Teža možgan: 2% telesne teže

Periferni živčni sistem predstavlja povezavo našega telesa s centralnim živčnim sistemom. Ima **2 funkciji ZAZNAVNA POT** (dražljaj gre po nekem živcu do hrbtenjače) (držaljal-živčno vzburjenje-hrbtenjača-možgani) ; **MOTORIČNA POT** (možgani-hrbtenjača-mišica)

Hrbtenjača-splet večih živcev – najdebelejši živec v telesu je stegenski živec

Išias-huda bolečina, ki nastane zaradi priščiipnjena stegenskega živca

Vegetativni živčni sistem, uravnava življenjske funkcije (bite srca, dihanje, metabolizem) delimo ga na 2 podsistema **SIMPATIK** (pospešuje življenjske funkcije – mišice dobijo več krvi; deluje preko hormona adrenalin); **PARASIMPATIK** (zavira življ. Funkcije; deluje preko hormona acetiholin)

PSIHOLOŠKI PROCESI, delimo jih na 3 psihološke procese **MOTIVACIJA, ČUSTVA; RAZUM** ali **SPOZNAVNI PROCESI**
MOTIVACIJA-podrejeni pojmi: interes, potreba, želja, cilji, vrednote, ideali
MOTIVACIJSKI PROCESI-predstavljajo vsa gibala in silnice našega delovanja

Način zadovoljevanja telesnih potreb (s homeostazo) ura je 8.00, janez ni lačen, ob 11.00 janez postane lačen. Ob 11.00 si kupi malico in se za nekaj časa zadovolji

Način zadovoljevanja psihosocialnih potreb (progresivno) dosežemo nek cilj, nato pa želimo doseči čim več

ZAVESTNA IN NEZAVEDNA MOTIVACIJA (psihoanaliza)

Motiv ledene gore (nad gladino je zavestno, pod gladino nezavestno)

- »**KONJ**« - nezavedne nagonske sile (močnejši od človeka) – spanje, hrana, pijača, spolnost → sile so zelo močne
- »**JEZDEC**« - zavestna volja (EGO) - je nasprotno od konja → ne morem žurati, ker se moram učiti
- »**SONCE**« - družbene norme, zahteve (SUPEREGO) – napr. Ob 17.00 uri imam krožek, zato se ga udeležim ob tisti uri.

DINAMIKA MOTIVOV

Frustracija(neprijetno stanje)= oviranost pri doseganju cilja.

Konflikt = pomeni frustracijo z notranjo oviro
++ **konflikt** (dva plusa-dva motiva) če bo nekdo Jano povabil v disko, se bo odločila, da bo šla
-- **konflikt** Ali ne grem v šolo ali pa dobim slabo oceno
ambivalentni konflikt(prijetna, neprijetna situacija) –

DUŠEVNA OBREMENTEV = frustracija, ki traja dalj časa
DUŠEVNA KRIZA = duševna obremenitev, ki že načenja naše duševno ravnovesje

PSIHOMATSKE TEŽAVE – duševne težave, ki se odražajo na telesnih organih in telesnih sistemih.

SOOČANJE Z DUŠEVNIMI OBREMENTVAMI KONSTRUKTIVNO

- dolgoročno dobimo tisto kar potrebujemo, ne da bi pri tem ovirali druge pri njihovem zadovoljevanju potreb
- usmerjene k problemu

1. oviro premagamo, premestimo
2. preusmerimo k drugemu enakovrednemu cilju
3. zadovoljitev potrebe odložimo (medtem delujemo tako, da bomo dobili zeleno)

NEKONSTRUKTIVNO- usmerjene k čustvovanju

- 1) agresivno, destruktivno vedenje
- 2) regresivno vedenje (regredior- stopim nazaj) - vedenje značilno za nižjo stopnjo razvoja
- 3) beg pred oviro (izogibanje neprijetni situaciji)
- 4) udaja (malodušje)
- 5) pasivnost (čustev sploh ne priznam)

ČUSTVA – psihološki pojavi s katerimi doživljamo naš odnos do oseb, predmetov, pojavov. Našemu življenju dajo polnost, smisel in lepoto. Čustva nas usmerjajo in motivirajo

VREDNOSTNA KOMPONENTA - /prijetnost, neprijetnost – ugodnost, neugodnost)

JAKOSTNA KOMPONENTA

-močna – AFEKT (močno in kratkotrajno čustvo) – izbruh jeze (zmanjšanje prištevnosti)

-šibka in dolgotrajno čustvo **RAZPOLOŽENJE**

VRSTE ČUSTEV

- **ENOSTAVNA** – veselje, jeza, žalost, strah, sprejemanje, zavračanje, pričakovanje, presenečenje
- **SESTAVLJENA** – ljubezen, ponos, zavist, religiozna čustva

POLIGRAF-detektor laži

- spremembe v električni prevodnosti kože, ki se poveča zaradi izločanja potu
- spremembe v krvnem tlaku, hitrosti, ritmu in globini dihanja; v srčnem utripu;

Čustvena zrelost

- ustreznost čustvenih izrazov (da si vesel na poroki, žalosten na pogrebu)
- jakost in kontrola čustev
- pestrost čustev

SPOZNAVNI PROCESI Psihološki procesi s katerimi zaznavamo, se učimo in mislimo; nam omogočajo racionalno vedenje v okolju;

-**zaznavanje** (sprejemanje in razlaganje sporočil)

-**učenje** (shranjevanje in ohranjanje sporočil)

-**mišljenje** (predelava sporočil)

vsaka sprememba v našem zaznavnem okolju, so energetski procesi, ki prenašajo sporočila ali informacije. **DRAŽLJAJ** – sporočilo, informacija